GROEN PLUS

driemaandelijks tijdschrift GroenPlus • jaargang 12
lente 2022 • erkenningsnummer P914557

bpost
PB- PP
BELGIE(N) - BELGIQUE
Afgiftekantoor Antwerpen X

ZILVERBLAD

05
'Met mij gaat het goed'

08
Kernenergie is niet de toekomst

10
Verpleeg Thuis

12
Natuur-inclusief. Wablief?

Een gevoel van solidariteit

Poetins inval in Oekraïne heeft ons verrast. Na de erkenning van Donbass en Lugansk hadden we ons aan een grenscorrectie verwacht. Maar een inval en dan van die omvang. Met veel geweld een land binnenvallen, een democratisch verkozen president afzetten en een ander regime installeren; we hielden het niet meer voor mogelijk. En toch. Met een gek aan de macht, mag men zich aan alles verwachten. Dat heeft ene Donald Trump al eerder aangetoond. Bommen op een Europese stad, het brengt het oorlogsgevoel een stuk dichterbij. En bij de oudsten van ons roept het nare herinneringen op. Het schrikt ons ook wakker uit onze comfortzone; een stuk zelfgenoegzaamheid waarin bijna alles geregeld is. Tegelijk roept het ook een gevoel van solidariteit op en een verlangen om die solidariteit te uiten. Omdat vrede en vrijheid ons lief zijn.

Eerste keer Zilverblad?

Je bent lid van Groen en ouder dan 55. Dan ontvang je dit blad en ook de digitale nieuwsbrieven van GroenPlus. Waarom? Op je 55ste heb je veel ervaring opgebouwd. Kinderen hebben het ouderlijk nest verlaten. Je krijgt kleinkinderen. Je pensioen komt stilaan dichterbij. Je bekijkt opnieuw je maatschappelijke engagementen. Op die veranderende situatie wil GroenPlus, de ouderenwerking van Groen, inspelen. Met allerhande interessante activiteiten.

Als actief lid van Groen kan het zijn dat onze werking nog niet bij je aantikt. Geen probleem. Misschien ontvang je ook liever geen papieren Zilverblad (*) in je bus; of onze digitale nieuwsbrief, bij gebrek aan tijd bv. Geef dan een seintje aan eindredacteur walter.decoene@telenet.be.

(*) Zilverblad kan je ook lezen op onze website www.groen-plus.be, onder de rubriek 'Het kan anders'.

Mieke Vogels, voorzitter

Een vleugje poëzie

Foto: Paul Demalsche

Verlangen

Laat mij
de wolkjes in je haren
strelen

de wonden
uit mijn woorden
helen

de vruchten
op je heuvels
stelen

de vlam
tussen ons tweeën
doen branden

de winter vergeten
in het avonddonker
Venus charmeren

lentevogels met koffie
omarmen
de ochtend
met liefde
en speculaas
absorberen

ETIENNE HOECKX

Daar is de lente

Onze flora of plantenwereld kent een myriade aan soorten. Ze hebben elk hun eigen schoonheid. De ene plant is bescheiden van kleur of grootte, een andere trekt alle aandacht naar zich toe. Zo bezong van Gogh de iris met zijn penseel en werd er beroemd mee. Toch blijft zijn ode maar een povere afspiegeling van de natuur zelf. We kunnen er eindeloos van genieten. Maar het is onwaarschijnlijk dat die pracht enkel gecreëerd is voor ons genoegen.

Elke plant heeft zijn bestaansreden en beschikt over een innerlijke programmering, o.a. om te overleven. Zo wachten de meeste planten tot het klimaat mild genoeg is om in groeimodus te gaan; terwijl de helleborus, of nieskruid er niets om geeft dat het winter is. Sommige bloemen staan op hun zelfstandigheid en zijn tweeslachtig, zoals de paardenbloem. Anderen hebben bijen nodig voor hun voortplanting, zoals de geranium, de hibiscus of engelwortel. Ze ontwikkelen een parfum en nemen de juiste kleur aan om de bijen aan te trekken. Fruitbomen volgen eenzelfde logica.

Als we de eigenheid van planten reduceren tot hun overlevingsdrang doen we hun bestaansreden geweld aan. Het is aannemelijker dat de natuur zoveel mogelijk pistes van bestaan heeft bedacht en uitgeprobeerd. Al in de 18de eeuw keek Goethe gefascineerd naar de flora. Het 'leven' van een plant doorloopt een kringloop. Goethe zag daarin een metamorfoseverloop. Zoals de gedaanteverwisseling bij een vlinder na de rupsfase. Goethe volgde de cycli bij de planten, tekende ze op en schreef een gedicht, over de 'muziek' van zijn plantentuin, waaruit deze zinsnede: *'Het akkoord wijst op een verborgen systeem, op een goddelijk raadsel'.* Planten onthullen iets van scheppingsprocessen: in het zaad huist al de programmering van de volledige plant. Over dit wonder schrijft Goethe: *'Eens sliep de kracht van blad en wortel en kiem in het zaad; onder de zaadhuls, gebogen, naar binnen gekeerd.'* Uit het zaad komt de plant eerst heel teer uit de grond piepen, waarna hij zich alsmaar krachtiger ontvouwt in wat men een 'etherisch veld' noemt. Bladeren en bloemen vertonen zich eerst in 'gezipte' versie. Later ontluiken ze in hun volwassen gestalte. Het lijkt een echte geboorte.

Bladeren draaien in een harmonische reeks rond de stengel. Bij de zonnebloem gebeurt dat volgens een gulden snede, het efficiëntste concept om zonlicht op te vangen. Ook de zaden ervan zijn spiraalvormig geordend. Niets is toevallig. Mij fascineert waarom bv. een teunisbloem vier bloembladen heeft, een vergeet-me-nietje vijf, een tulp zes en een dahlia acht... De akkoordenleer uit de muziek legt iets van die geheimen bloot. Zo vertaalt een kwint zich grafisch in een vijfster en een kwart in een zesster. Iedere plant zingt dus zijn eigen lied.

Recente wetenschappelijke ontdekkingen, o.a. over de communicatie tussen planten, verbazen ons nog meer. De Duitse boswachter, Peter Wohlleben, schreef er vlot lezende boeken over.

Besef van de intelligentie achter en in alle dingen stemt ons nederig en blij! Het geeft ons ook een intense levenservaring. Goethe eindigt de observatie in zijn tuin met: *'Wees dan ook blij deze dag, nu de heilige liefde leidt tot de hoogste vrucht van het samen kunnen zijn.'*

MIEKE VOGELS

GroenPlus schreef een brief...

Bij de start van het nieuwe jaar schreven we een nieuwjaarsbrief aan onze moederpartij Groen. Het voorbije coronajaar was niet simpel, niet voor ons, niet voor onze kinderen en kleinkinderen, maar ook niet voor de partij die ons lief is. In onze brief stonden niet enkel de beste wensen voor een goede gezondheid, maar ook suggesties voor een toekomst met meer Groen.

2024 is de schoonmoeder aller verkiezingen. In het voorjaar kiezen we Europese, federale en Vlaamse parlementsleden; in het najaar provinciale en lokale mandatarissen. In april lanceert de partij een nieuwe politiek strategische lijn, richting 2024. Hier hoort ook een nieuw logo bij. Volgens onderzoek zou Groen te veel een milieupartij zijn. Wat ons betreft moeten we dit vooral versterken! Vandaag staan milieu, klimaat, biodiversiteit... hoog op de agenda. Het is dus zeker niet het moment om aan ons groen imago te twijfelen!

"Waar staat Groen eigenlijk voor? Jullie zijn zo onzichtbaar", dat horen we meer en meer. Het antwoord? Tegen 2024 met tien tergend haalbare en hoopvolle voorstellen naar de verkiezingen trekken. Voorstellen die ons ideologisch profileren en zo het verschil maken met andere partijen.
Als GroenPlus vragen we om als fiere, complexloze groene partij naar de kiezer te gaan. Groen is meer dan ooit vandoen. Onze hoopvolle voorstellen zijn structurele maatregelen; geen pleister op een houten been, maar een systemische verandering.

We lossen het mentaal welzijn van onze jongeren beter op door van onze scholen brede scholen te maken, waar meer ruimte is voor handen, hart en ziel, respect voor alle talenten. Vandaag staat de school vooral voor kennisoverdracht. In een brede school zijn geen psychologen nodig. 'Kunnen zijn wie je bent' was het thema van de Warmste Week en dat geldt bij uitstek op school.
Of nog, het welzijn van ouderen los je niet op met meer 'animatoren' in de woonzorgcentra, maar door de ombouw van de residentiële ouderenzorg naar de buurtgerichte zorg. Kwetsbare ouderen horen niet in een instelling aan de rand van de maatschappij, maar moeten waardig ouder kunnen worden in hun eigen buurt.

We hebben ook onze bezorgdheid uitgedrukt over het gebrek aan politiek debat binnen de partij. Belangrijke beslissingen worden genomen in besloten kring, de zo genoemde klankbordgroepen... Nochtans bepalen onze statuten dat de strategische lijnen, de inhoudelijke prioriteiten, bepaald worden door de verkozen vrijwilligers in PORA en PB. Iedereen betrekken bij het politieke debat is essentieel. Een partij wint geen verkiezingen zonder goed geïnformeerde en enthousiaste leden. Momenteel worden onze leden te veel gereduceerd tot 'campainers', die de gestileerde boodschappen, uitgewerkt in Brussel, moeten verspreiden via de sociale media...

Op ons nationaal bestuur van 10 februari kwamen voorzitter Meyrem Almaci, ondervoorzitter Dany Neudt en de voorzitters van het PB en de PORA, Niel Staes en Katrien Vanhove, om te reageren op onze brief. Het werd een pittig debat. We zijn duidelijk nog niet uitgepraat, dus is het mooi dat er een vervolggesprek komt. Uiteindelijk gaan we voor hetzelfde doel: onze partij sterker maken, om zo een antwoord te geven op de enorme uitdagingen van deze tijd: klimaatopwarming, verlies aan biodiversiteit, toenemende armoede, onwelzijn.

De volledige nieuwjaarsbrief vind je op onze website www.groen-plus.be
Jouw reactie is meer dan welkom!

Mieke Vogels

INGRID PIRA

“Met mij gaat het goed, echt!”

De dag voor dit interview zitten werkgevers van o.a. VBO en Voka plots overal in de media. Onder het motto ‘geen avonturen nu’ lanceren ze een oproep tegen de volledige kernuitstap. Ik had in stilte al een kruis gemaakt over de afspraak met minister Tinne Van der Straeten, wegens wellicht andere prioriteiten, maar neen. Fris en monter verschijnt Tinne voor het scherm. “Het staat in mijn agenda, dus doe ik dat en ik doe het graag voor het Zilverblad”, zegt ze lachend. Hoe het met haar gaat? “Met mij gaat het goed, echt!”.

Foto: Jesse Demeulenaere

Je erft een dossier dat 20 jaar lang stil heeft gelegen en je wil zo snel mogelijk naar 100% hernieuwbare energie. Hoe behoud je rechtlijnigheid in al die kleine en grote stormen waarin je als minister terechtkomt?

Met een duidelijke visie: de switch naar 100% hernieuwbare energie tegen 2050. Ook, ik heb een heel goed team. We hebben alles minutieus berekend. Na de kernuitstap zal onze energie betaalbaar blijven. Door de switch te maken, geven we alle kansen aan hernieuwbare, duurzame energie.
En inderdaad, elke dag, elke week zijn er roepers, maar er zijn er ook anderen. Allemaal komen ze bij mij terecht. Ik vind het ontzettend belangrijk om voeling te houden met de realiteit. Mijn ervaring is: normal people do normal things.

De roepers overstemmen, maar je hebt dus ook veel positieve ervaringen.

Absoluut. Ik was afgelopen weekend in Koekelberg om een ‘Groene Pluim’ uit te reiken. Ik had het zo koud toen ik arriveerde, maar achteraf realiseerde ik me dat ik geen kou had gehad. Dat evenement daar was als een warm deken. Een vrouw kwam naar me toe en zei “Bedankt voor alles wat u doet voor het land”. Ook in mijn professionele netwerk zijn er velen die stil supporteren: “Doe voort, Tinne, volhouden”.

Je bent politica en minister maar je bent ook mens. Is er in de politiek plaats voor het menselijke?

In de regering niet, dat is een illusie. Eén waar ik goed mee kan leven. Op mijn kabinet wel natuurlijk. Dat is mijn eigen samengestelde ploeg. Echt plaats voor het menselijke is er vooral buiten de politiek. Uiteraard thuis, maar ook aan de schoolpoort bijvoorbeeld.

Hoe belangrijk is de partij voor jou?

Heel belangrijk. Het is de partij die me een mandaat heeft gegeven, om te doen wat ik nu doe. Ik ben me daar heel erg en op vele momenten bewust van. En wat je niet mag vergeten, ik ben weggegaan en teruggekeerd. Dat is niet evident. Ik ga ontzettend graag naar activiteiten van Groen. Ik tank daar energie uit.

Vele GroenPlussers zijn Agalevers van het eerste uur en zien nu een jonge minister zwoegen in een aartsmoeilijk dossier. Ondervind je voldoende steun?

Ja. Wat ik bijvoorbeeld enorm apprecieerde was het opiniestuk van Guido Steenkiste in De Wereld Morgen, na een aanval van Aviel Verbruggen. Het gaf me echt het gevoel ‘Aan onze mensen, aan onze minister, raak je niet’. Dat deed me ontzettend veel deugd. aan.

Slotvraagje: welke zijn in deze regeerperiode jouw meest teleurstellende en meest blije momenten?

Het meest teleurstellend is dat de feiten soms niet de feiten zijn. De framing.
Het meest blije moment is voor mij het sociaal tarief. Dat hebben we vanaf corona geïntroduceerd en nu met een kwartaal verlengd. Zoveel mensen zijn hierdoor beschermd. Er wordt weinig over gezegd en geschreven en soms wordt er laagdunkend over gedaan, maar het sociaal tarief helpt écht. Ik krijg reacties van mensen dat ze daardoor uit de schulden komen. Die verwezenlijking maakt me blij. En trots.

AN MOERENHOUT

Hoe sociaal is de sociale huisvesting?

In oktober 2023 organiseert GroenPlus haar tweejaarlijks congres met als thema 'Wonen'. Vlaams parlementslid An Moerenhout biedt ons alvast een inkijk in de plannen die minister Mathias Diependaele (N-VA) heeft voor de sociale huisvesting.

Met een nieuw decreet wil de minister de sociale huisvestingsmaatschappijen laten fuseren met de sociale verhuurkantoren, tot woonmaatschappijen. Deze woonmaatschappijen moeten bovendien over minstens 1000 woningen beschikken. Het doel van de minister is de transparantie en de dienstverlening binnen de sociale huursector te verhogen. Groen steunt de principes meer transparantie en vlottere dienstverlening. Maar we stellen ons ook kritische vragen bij de vorming van die nieuwe woonmaatschappijen. Zo is er vandaag geen enkele garantie dat er meer sociale woningen zullen worden gebouwd door de nieuwe woonmaatschappijen. We vrezen dat de fusie zoveel tijd en middelen zal opslorpen dat de bouw van sociale woningen vertraagd worden. En dat kunnen we niet aanvaarden.

Vandaag heerst er een wooncrisis op de huurmarkt. Bijna 170.000 Vlamingen wachten jarenlang op een sociale, betaalbare woning. Terwijl ze wachten, moeten ze het hoofd boven water houden op de private huurmarkt. En daar knelt het schoentje. De huurprijs van een private woning is drie keer zo duur als een sociale woning. Veel mensen kunnen de hoge huurprijs niet betalen. Zo komen er steeds meer mensen in armoede terecht. Teveel mensen halen het einde van de maand niet meer; ze kunnen de huurprijs niet meer betalen, of moeten besparen op eten of kleren. Het is dan ook de belangrijkste taak van een minister van wonen om voor meer sociale, betaalbare woningen te zorgen. Dat is de toetssteen van elke nieuwe wetgeving, ook bij de vorming van de nieuwe woonmaatschappijen.

Samen met middenveldorganisaties, zoals het Vlaams Huurdersplatform en het Netwerk Tegen Armoede zijn we bezorgd dat na de fusie de meest kwetsbaren uit de boot zullen vallen. Zo zijn, samen met de vorming van de woonmaatschappijen, ook de toewijzingsvoorwaarden voor een sociale woning gewijzigd. Voor mensen met een hoge woonnood wordt het moeilijker om een sociale woning te verkrijgen. Ook voor mensen die vaak verhuizen, wordt het moeilijker om een woning aan te vragen.
Volgens de nieuwe regels moet een aanvrager vijf jaar onafgebroken in een bepaalde stad of gemeente wonen, voor hij recht heeft op een sociale woning. Dat is onrechtvaardig. Te meer omdat het net mensen in armoede zijn die vaker dan gemiddeld verhuizen.

Groen interpelleerde over de nieuwe regels in het Vlaams parlement, maar de minister weigert de wet aan te passen. Eerder besliste Diependaele ook al dat steden en gemeenten niet meer dan 15% sociale woningen op hun grondgebied kunnen bouwen. Het invoeren van een plafond op de bouw van sociale woningen is absurd en asociaal, zeker nu blijkt dat ook de meest kwetsbare mensen uit de boot zullen vallen. Amper 20% van de sociale woningen wordt vanaf nu voorzien voor mensen met een hoge woonnood. Zo herverdeelt de minister de schaarse betaalbare woningen in plaats van het échte probleem aan te pakken: het tekort aan sociale en betaalbare woningen.
Het recht op wonen is een grondrecht, 170.000 mensen op de wachtlijst voor een betaalbare woning is dan ook onaanvaardbaar.

ETIENNE HOECKX

‘Wonen’, ons volgend congres

Ons volgend congres is gepland in het najaar 2023. Het zal vele ecologische en sociaaleconomische facetten van wonen belichten. Waar nodig zoeken we naar verbeterende maatregelen, zowel beleidsvoorstellen als oplossingen voor eigen gebruik.

Recht op betaalbaar wonen

Hoe kan de overheid nieuwe impulsen geven voor sociale huisvesting? Uitgerekend deze winter diende Woonzaak klacht in tegen het Vlaamse woonbeleid, omdat vele kansarmen dak- of thuisloos zijn, of in ‘het grijze wooncircuit’ terechtkomen.

Hoge verkoop- en huurprijzen

De tijd dat de woonkost binnen 1/3 van het budget viel, lijkt definitief voorbij. Verkoopprijzen stijgen onrustbarend, als gevolg van vraag en aanbod. Zijn er alternatieven te bedenken, die de woonkost redelijker maken?

Stijgende energieprijzen

Terwijl de prijs van fossiele brandstof fel is gestegen en veel gebruikers in problemen brengt, blijft Europa er subsidies voor geven en haalt zo de eigen ambities inzake energietransitie onderuit.
Bovendien maakt de afhankelijkheid van fossiele brandstoffen ons bij een geopolitieke crisis, als die tussen Rusland en Oekraïne, erg kwetsbaar. Alternatieven als warmtepompen blijven duur, zonnepanelen mogen nog meer gepromoot worden.

Energiezuiniger wonen

Het Vlaamse Renovatiepact, om tegen 2050 +/- alle gebouwen energiezuinig te maken, is enkel haalbaar als iedereen concrete tussenstappen zet, maar dat gebeurt nog veel te weinig.

Ecologisch (ver)bouwen

Van het isolatiemateriaal is slechts een beperkt deel niet synthetisch en ecologisch verantwoord. Leken zijn zich te weinig bewust van alternatieven. Door circulair te (ver)bouwen kunnen we ook de milieulast verlagen.

Ruimtelijk beleid

De Vlaamse regering keurde in februari een versie van de Bouwshift (=Betonstop 2040) goed, waarmee Groen niet akkoord kan gaan. Het inpalmen van open ruimte voor bouwgrond, aan 7,5 ha per dag, zet zich voort en de vergoeding voor afkoop ligt veel te hoog. Inzake verdichting van dorpskernen past het idee van de 15-minutenbuurt. Dit als tegengeluid voor de verhuis van bv. winkels uit woonkernen naar invalswegen.

Andere woonvormen

Verdichting mag niet ten koste gaan van de woonkwaliteit. Woonvormen als samenhuizen zijn de experimentele fase voorbij. We gaan op zoek naar praktische ervaringen en toepassingen.

Aanpasbaar wonen

De gezinssituatie is sterker onderhevig aan verandering dan vroeger. Hoe kan een woonconcept daarop inspelen? Vervangbare modules inplannen? Opsplitsen mogelijk maken?

Zorg en wonen

We belichten zorgwonen, kangoeroe- en assistentiewoningen, de schaalgrootte… van de woonzorgcentra.

Aangenaam buurtleven

Wonen begint niet aan de voordeur. Hoe gezellig is de buurt? Is er groen nabij? IJveren we voor meer speelstraten?

Een groene toekomst

Het belangt onszelf aan, maar we timmeren vooral aan de toekomst. Daarom bekijken we sommige thema’s samen met Jong Groen.

Heb je zelf ideeën?

Wil je het Wooncongres mee voorbereiden? Meld je via info@groenplus.be en vertel ons hoe je kan helpen.

PETER TIMMERMAN

Kernenergie is niet de toekomst

De urgentie van de klimaataanpak staat bovenaan elke politieke agenda. Tegelijk stijgt ook de koorts om versneld oplossingen te vinden. Inzetten op technologische innovatie is noodzakelijk. Maar niet elke technologische innovatie is even geschikt.

Energie is een van de grote sleutels tot het beperken van CO^2-uitstoot. De Belgische federale regering heeft met Vivaldi eindelijk - na 18 jaar stilstand - haar Energie-wende ingezet. Die lange stilstand doet ons vandaag opnieuw de kaart van kernenergie trekken. Na meerdere Oost-Europese landen, na Frankrijk, investeert België 4 jaar lang 25 miljoen in nieuwe SMRs (kleine moleculaire reactoren).

De Europese Commissie besliste dat gas en kernenergie tot de gouden standaard voor duurzame investeringen behoren, de zogenaamde taxonomie. Dit is een zeer slecht signaal en een forse streep door de European Green Deal. Enkel wie de klimaatdoelstellingen verengt tot het verminderen van de CO^2-uitstoot, ziet kernenergie als een wissel op de toekomst van energie.

Kernenergie is een spook uit het verleden in een vermomming voor nieuwe generaties. Er blijft vandaag een enorm probleem met kernafval, dat ten dele hoog radioactief is en zonder toekomstige veilige en langdurige berging. Er blijft ook het risico op een incident met een kerncentrale, waardoor de leefomgeving voor zeer lange tijd blootgesteld wordt aan ontwrichtende straling. En er is het risico op de inzet van nucleaire wapens voor oorlogsvoering of terreur. Ook al claimen SMRs en nieuwe generatiereactoren dat al die aspecten beter onder controle zijn, dan nog blijven die problemen bestaan.

Oekraïne heeft 15 actieve kerncentrales en zet in op extra kerncentrales en SMRs. Een aantal van die kerncentrales liggen dichtbij de Russische militaire troepenopbouw. Oorlogsvoering kan schade berokkenen aan kerncentrales, of kan mensen doden die ervoor instaan. Dit heeft mogelijks catastrofale gevolgen voor mens en natuur, ook voor Europa. Je hebt geen kernwapens nodig als je kerncentrales als wapen kan gebruiken. Willen we onze wereld echt vol kernreactoren plaatsen?

Na vorig jaar zal niemand het nog in zijn hoofd halen om PFAS - forever chemicals - goed te keuren voor producten waarvoor er alternatieven bestaan. Enkel waar dat niet het geval is, kan een uitzondering gemaakt worden. Er wordt gewerkt aan een algemeen Europees verbod op PFAS om ons milieu en onze gezondheid te beschermen. De vraag blijft legitiem of er ook op kernenergie een verbod moet komen. Er blijft een groot draagvlak voor medische toepassingen van radioactieve straling waarvoor er geen alternatief bestaat. Maar energie maken uit kernsplitsing is bij een incident ontwrichtend voor ons leefmilieu, voor de mens en de natuur. De analogie tussen de forever chemicals en de forever radiation zit in dat 'for ever': de impact op mens en leefmilieu is voor altijd.

Er zijn voldoende alternatieven voor energie op basis van zon, wind en water die de energiebevoorrading in de toekomst kunnen garanderen en die niet schadelijk zijn voor mens, natuur en leefmilieu. Het komt er op aan om daar als samenleving volledig op in te zetten. We moeten onze pijlen richten op 100% hernieuwbare energie en op de vele technologische innovaties in dat domein. Onze overheden moeten dan ook niet verder investeren in kernenergie.

Peter Timmerman
Voorzitter Groen Maldegem

MIEKE VOGELS

Is de Koude Oorlog terug?

Oorlogstaal domineert het nieuws. De Russische inval in Oekraïne kan leiden tot een gevaarlijke loopgravenoorlog. De sfeer van de koude oorlog lijkt helemaal terug. Hebben we dan niets geleerd uit die koude jaren van de vorige eeuw?

Het was een historische fout om in 1989, na de val van de Berlijnse muur en het uiteenvallen van de USSR, de NATO te laten voortbestaan. Het westen en de NATO voerden een lik op stuk beleid ten aanzien van Rusland. Voormalige Sovjetstaten Polen, Bulgarije, Roemenië... werden lid van de NATO. Dit was voor Rusland erg bedreigend, Rusland zocht nieuwe, veilige grenzen; een buffer ook tegen directe invallen van het westen op zijn grondgebied.

Oekraïne en Georgië vormden een belangrijke buffer tussen oost en west en dit zorgde voor rust. Die rust werd echter brutaal verstoord op de NAVO top van 2008, in Boekarest. De Amerikaanse president George W. Bush wou in de eindverklaring dat Oekraïne en Georgië lid werden van de NAVO. De West-Europese leiders, w.o. Angela Merkel, verzetten zich tegen deze passage, maar de Amerikanen leidden zoals steeds de dans en dwongen Europa om de passage wel op te nemen.

Voor Poetin betekende dit een overschrijding van de fameuze rode lijn. Enkele maanden na die top lokte hij een (korte) oorlog uit in Georgië; later nam hij de Krim in. Poetin begon ook een hybride oorlogsvoering tegen het Westen: pogingen tot verkiezingsmanipulatie, spionage, en cyberaanvallen.

Het westers bondgenootschap gaat intussen verder om Oekraïne richting lidmaatschap van de NATO te trekken. Europese landen kijken bang toe. Oekraïne en Rusland zijn voor de Europese landen belangrijk voor de levering van gas en een conflict vertaalt zich onmiddellijk in stijgende gasprijzen.

Hoe kunnen we de oorlogsdreiging in Europa doen afnemen? Niemand wil vandaag oorlog, we hebben al genoeg uitdagingen, toch?

In de onafhankelijkheidsverklaring van Oekraïne van 16 juli 1990 werd het land gezien als een bufferstaat tussen Oost en West, net als Finland en Oostenrijk. We moeten af van de oorlogstaal van de NATO en overstappen naar een politiek van goede afspraken tussen buren. Goede afspraken tussen buren bieden garanties, zowel voor Oekraïne, Rusland als Europa. Ze vormen een voorwaarde voor vreedzaam samenleven. Om dit waar te maken moet de verklaring van Boekarest op de schop.

In het verlengde van dit conflict moeten we ook het belang van de NATO in vraag durven stellen. De NATO is een alliantie en allianties horen thuis in oorlogstijd. Europa wordt steeds weer betrokken in conflicten die de strategische positie van Amerika moeten versterken. Dat de belangen van de Amerikanen niet altijd gelijk lopen met de Europese blijkt meer dan duidelijk uit het conflict rond Oekraïne.

Ooit nog betoogden we 'België uit de NATO, de NATO uit België'. Vandaag zou 'Europa uit de NATO, de NATO uit Europa' beter klinken. Alleen, Europa slaagt er nog altijd niet in een eigen buitenland- en defensiepolitiek uit te bouwen. Het blijft verdeeld en wordt nog steeds geregeerd door nationale leiders, die zelf met Poetin aan tafel willen, om zo hun imago in eigen land op te smukken.

Wordt het niet de hoogste tijd om met alle ecologische partijen aan tafel te gaan om een standpunt uit te werken over het nabuurschap tussen het oosten en het westen van ons continent? Internationale politiek moet terug op de groene agenda.

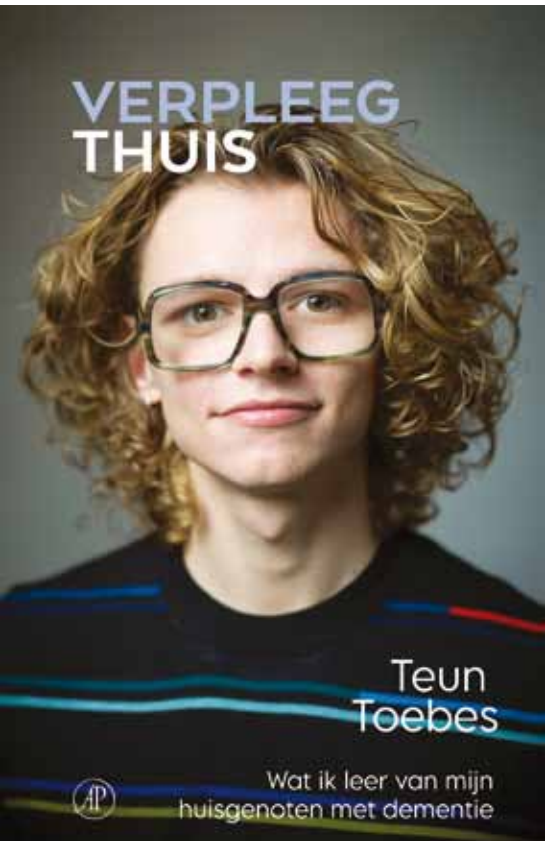

CATHERINE STEPMAN

‘Verpleeg Thuis’

De auteur, een jonge zorgvernieuwer van 22, nam de belangrijke beslissing in een gesloten instelling voor dementerenden, een verpleeghuis in Utrecht, te gaan wonen. In ‘Verpleeg thuis’ schrijft hij vlot over zijn directe ervaring met de bewoners, maar ook over zijn gesprekken met hen en met sommige zorgverleners. Hij heeft het ook over de architectuur van de gebouwen, en de strikte regels, die voortdurend de veiligheid en de structuren benadrukken. Zo wordt er veel aandacht besteed aan activiteiten en hygiëne, maar veel minder aan het psychologisch welzijn van de bewoners. De eenzaamheid, het gebrek aan vrijheid, de voortdurende confrontatie met afgesloten ruimtes en het gevoel niet meer mee tellen, ze worden een voor een pakkend beschreven in dit boek.

‘Verpleeg Thuis’ (*)
Teun Toebes
Uitgeverij De Arbeiderspers

‘Verpleeg thuis’ is geen kritiek op de zorgverleners, maar wel een aanklacht tegen een systeem dat zoveel afstand creëert tussen mensen met dementie en de samenleving. Waarbij de fysische en psychische mogelijkheden van dementerenden fel worden onderschat. Men sluit hen af van de wereld, terwijl ze nog zoveel te bieden hebben en recht hebben op waardig verder leven. Vreemd genoeg gebeurt deze isolatie ‘in naam van de vrijheid’! Terwijl ook dementerenden nog dromen, wensen en noden hebben, die los staan van de zuivere (fysische) zorg.

'Verpleeg thuis' is niet enkel een boek over de toekomst van dementie, het is vooral een boek over de toekomst van ons allemaal. Het kan inderdaad de toekomst zijn voor elk van ons, want statistisch gezien van één op vijf.

Teun Toebes wou niet alleen ervaren hoe de zorg voor mensen met dementie verbeterd kan worden, hij wil vooral laten zien dat wij als maatschappij ons beeld van dementie moeten aanpassen.

Ook voor de woonzorgcentra in ons eigen land zijn heel wat aanbevelingen nuttig. De nood aan contacten van bewoners met de buitenwereld; maar ook de inspraak over hun leven, over een verbetering van de levenskwaliteit, zijn heel belangrijk. Dat heeft o.a. een WZC in Merelbeke begrepen, waar bewoners inspraak kregen bij de aanwerving van een zorgverlener.

Er is wel al heel wat verbeterd in de laatste vijftig jaar. Bejaarden moeten niet meer leven in slaapzalen, waarbij echtparen van mekaar gescheiden werden; wat ik in de jaren zestig eens meemaakte. Maar zonder enorme kosten kan er nog heel wat verbeterd worden. Dit vlot te lezen boek, vol vrolijkheid, verbeelding en activisme, toont dit zeker aan.

(*) Ondertitel: 'Wat ik leer van mijn huisgenoten met dementie.'

Wie is Teun Toebes?

Als oudste uit een gezin van vier, met een moeder die verpleegkundige is, maakte de zorg altijd al deel uit van zijn leven. De keuze om hbo-verpleegkunde te gaan studeren was een te verwachten stap; om te gaan werken in de dementiezorg niet. Tijdens een stage maakte hij er kennis mee en sindsdien heeft ze hem niet meer losgelaten.

Zilverblad zoekt pennen

Zet je af en toe al eens op iets op papier dat mag gelezen worden?
Dan is er een plaatsje voor jou, binnen of buiten de redactie. Sommige leden van de huidige ploeg draaien al een hele tijd mee en ooit raak je uitverteld. De redactie schrijft niet enkel, ze overlegt ook wat er in een nummer komt.

Goesting om mee te doen? Mail dan naar walter.decoene@gmail.com en vertel hem wat je kan of wil doen.

WALTER DECOENE

Gevoelens in glas

'De appel van Eva, begin van ons bestaan.
Dag en nacht, zon en maan.
Klimaatopwarming.'

Ooit mat Mieke De Graef (85) 1,50 m, maar na een breuk van enkele ruggenwervels blijft daar nog 1,42 m van over. Geen hinder voor Miekes praatvaardigheid en genoeg voor een uitvoerige babbel over haar passie: glasramen. Een aloude techniek die ze met veel geduld en vaardigheid uitoefent. Ruim twee jaar geleden schreef ze me, naar aanleiding van een artikel in Zilverblad. Bij een briefje met toelichting vond ik een reeks kleurrijke foto's van glasramen. In het winternummer van 2020 plaatsten we er al eentje van. Maar twee jaar later en nog meer foto's in mijn brievenbus vond ik het tijd voor een begroeting in Sint-Niklaas.

Ik bel er aan in de Galgstraat 29, zonder dat ik mijn bezoek heb aangekondigd. Voor mij staat een vrouwtje met vriendelijke ogen en een zachte glimlach. Ze laat me binnen in haar nette woning, te midden talrijke foto's en… glasramen. Nadat er een koffie op tafel staat, begint ze spontaan te vertellen, niet wachtend om mijn vragen. Geboren te Beveren volgt Mieke De Graef een opleiding tot kleuterjuf in Sint-Niklaas. Als ze 18 is, trekt ze naar de Sint-Maria tekenacademie en volgt er o.a. schilderen en boetseren. Maar ze wil verder leren en nieuwe dingen ontdekken. Bij de bekende tekenaar, beeldhouwer en glazenier Georges Staes (1927-2017) ontstaat haar liefde voor het glasraam.

Mieke: *'Glas laat kleur en licht door en licht verandert voortdurend. Het speelt ook in op je gemoed. Wist je dat men zieke mensen in de Middeleeuwen voor glasramen plaatste? Het maakte hen rustig en droeg bij tot hun genezing.'*
Ze toont me haar jongste werk, een langwerpig glasraam bestemd voor een voordeur. Om te bewijzen hoe licht de kleuren beïnvloedt, laat ze een kleine store zakken. Het effect is opvallend.

Voor haar ramen gebruikt Mieke zowel getrokken als met de mond geblazen glas. Ook email en opaline komen in aanmerking. Met aangepaste verf legt ze accenten. Elke soort glas heeft specifieke eigenschappen. Je hebt bv. glas dat wel licht, maar geen achtergrond doorlaat en glas waarvan je de kleuren ook van buiten uit kan bewonderen. Mieke troont me mee naar haar atelier, achteraan het huis. Het is er erg licht, ideaal om goed werk te leveren. Ze toont me hoe ze vanuit een getekend patroon overgaat op glas. *'Het snijden moet heel gecontroleerd gebeuren',* zegt ze: *'want voor je het weet ontglipt het glas je of breekt. Kijk maar, ik heb hier schuiven vol glasresten!'*

Terug in de woonkamer praten we na bij een fotoalbum vol glasramen: figuratieve en abstracte. *'Het wordt moeilijk om aan het juiste glas te geraken',* vertrouwt Mieke me nog toe: *'het glasramen maken sterft langzaam uit en zo slinkt ook het aantal leveranciers van glas.'* Mieke maakt glasramen 'voor iedereen die haar dierbaar' is, maar ze werkt ook op bestelling. Mieke: *'Da's altijd delicaat. Je doet je best om de vraag zo goed mogelijk te benaderen, maar na afloop blijft het toch altijd spannend hoe mensen gaan reageren.'*

Mieke was ook actief binnen Groen Sint-Niklaas, waar haar overleden echtgenoot Walter Pauwels (1938-2012) jarenlang voorzitter was. Na haar jaren als kleuterjuf, werkte ze als illustrator voor een uitgeverij. Samen met de zorg voor drie kinderen en haar passie voor glas voldoende stof voor een eivol gevuld leven.

RITA VAN DE VOORDE

Natuur-inclusief. Wablief?

De natuur zoals ze vroeger was, zal nooit meer terugkomen. Elke betonstop ten spijt komen er overal bouwwerken bij. Daarom moet er in de toekomst veel meer aandacht gaan naar natuur-inclusief bouwen, willen we nog iets van natuur overhouden.

Natuur-inclusief = natuur inbegrepen

Natuur-inclusief wil zeggen dat je vanaf het begin rekening houdt met de natuur die er al is, of nog kan komen. De hardheid van onze omgeving stemt droevig, ze draagt de boodschap 'natuur niet toegelaten' uit.

Natuur-inclusief kan zijn: de bodem zo weinig mogelijk bedekken, rekening houden met planten en dieren die ter plaatse voorkomen, zorgen dat er zich nieuwe natuur kan ontwikkelen. Bestaande bomen moeten we behouden. Het biedt weinig soelaas als een bomenkap gecompenseerd wordt met jonge boompjes elders, of met geld. Een plantage is nog geen bos en niet elk terrein is geschikt om te bebossen. (Natuurlijke) graslanden en natte gebieden zijn ook waardevol. Voor dieren in het wild is een ecoduct over een drukke autoweg een hulp om veilig over te steken. Architecten kunnen diervriendelijke gebouwen plannen, zonder weerspiegelende glaspartijen. Dat voorkomt dat vogels zich te pletter vliegen.

Een schouwopening op het dak kan met gaasdraad afgedekt worden, zodat vogels er geen nesten in maken. Nestgelegenheid voor vogels, vleermuizen en insecten kan in daken en gevels voorzien worden in de vorm van (ingebouwde) nestkasten. Dat houdt in dat er vlieggaten of –sleuven zijn, maar dat de dieren in een afgesloten ruimte terechtkomen en niet in het interieur van een gebouw. Zo krijgen de bewoners geen last van vleermuizen in de spouwmuur, een steenmarter op zolder, of metselbijtjes die gaatjes maken in de voegen. Gevelbegroeiing neemt nauwelijks ruimte in en biedt ook voedsel en nestgelegenheid.

Natuurpunt werkt een LEADER-project uit, waar in een demonstratiewoning in de Vlaamse Ardennen allerlei geïntegreerde nestgelegenheden wordt getoond. Geleide bezoeken op afspraak zijn in de nabije toekomst mogelijk.

Meer en meer worden ecologen ingeschakeld om bouwplannen mee te sturen. Er bestaat een BREEAM-certificering om een duurzaam gebouwde omgeving te erkennen. BREEAM staat voor Building Research Establishment Environmental Assessment Method. Het is een instrument dat overheden, projectontwikkelaars en opdrachtgevers steeds meer hanteren om te tonen dat ze verantwoord bezig zijn.

Natuur-inclusief: ook voor waterlopen

In een landschap met waterloop betekent natuur-inclusief 'voldoende ruimte geven aan het water'. Onze waterlopen worden beheerd als kanalen, met als gevolg dat het water het land niet meer bevloeit. We houden beter rekening met de natuurlijke winter- en zomerbedding, waar het water zijn eigen weg zoekt. Laten meanderen dus, zodat er meer water kan geborgen worden. In de toekomst zullen we die natuurlijke oplossingen hard nodig hebben, willen we wateroverlast en droogte vermijden.

Natuur-inclusief is dus een term die op alles slaat waar iets van de natuur in voorkomt. De term is er al, nu nog op grote schaal toepassen.

rita.vandevoorde@skynet.be

RITA VAN DE VOORDE

Over tuinrangers en bijenplekjes

Volgens omgeving.vlaanderen.be bestaat 9% van Vlaanderen uit tuinen. Natuurgebieden beslaan 3% en de bossen 11%. Als ons land de SDG (Sustainable Development Goals) ofte Ontwikkelingsdoelstellingen wil halen, valt er heel wat te doen in en met onze tuinen, om in te spelen op klimaatverandering en zelfs om natuurrampen te helpen voorkomen.

Schepen Neyrinck en enkele Tuinrangers

Pilootgemeenten en –steden gezocht

InVerde ontwikkelde het project **Tuinrangers**. Het zocht pilootgemeenten en –steden waar vrijwilligers gratis advies geven aan tuinbezitters, om hun plekje natuurvriendelijk in te richten. Het project richt zich tot heel Vlaanderen. InVerde stelt campagnemateriaal ter beschikking, rekruteert en selecteert tuinrangers en leidt hen op. De rangers beschikken over het nodige materiaal om tuinen te inventariseren en te analyseren. Ze geven advies op maat om tuinen natuurlijker, biodiverser en klimaatrobuuster in te richten. Met andere woorden, hij of zij is iemand die met passie én kennis raad geeft over bomen, hagen, bloemenweides, water in de tuin, geveltuintjes, nestkasten, insectenhotels, enz. Het is niet de bedoeling je tuin tot een wildernis om te vormen of een tuinplan uit te tekenen. Tuinrangers werken op vraag van de geïnteresseerde.

Francia Neirinck, schepen Groen voor o.a. Natuur, Milieuzorg en Klimaatplan in Zwalm, dacht even na. Zwalm is bijna 34 km^2 groot, waarvan 4/5 onbebouwd. Daar zat dus potentieel in voor waardevol ecologisch groen. Het landelijke Zwalm kon qua tuininrichting best wat adviezen gebruiken. Francia stelde Zwalm kandidaat als pilootgemeente en mocht deelnemen. Na een jaar proefdraaien blijkt het een succes, want de kleinste deelnemende gemeente krijgt procentueel de meeste aanvragen voor tuinrangers.

Steun en succes

Zowel de tuinrangers als de inwoners van Zwalm willen op die manier de klimaatverandering bestrijden. Francia Neirinck steunt de tuinrangers met voortdurende communicatie. Ze besteedt veel aandacht aan hun activiteiten in het gemeentelijk communicatieblad en verspreidt persartikels voor kranten en tijdschriften. Ze zorgt ook voor momenten waarop de tuinrangers zich aan het grote publiek kunnen voorstellen. Verder zet ze zich in om regenwateropvang, zwaluwnesten, bijenplekjes en andere natuurelementen in de gemeente te promoten. Daarnaast liet Zwalm een echt bijenplan opmaken, dat binnenkort officieel wordt voorgesteld. Via veldwerk werden 100 verschillende soorten wilde bijen geïnventariseerd op het grondgebied. Het bijenplan bevat ook aanbevelingen en kanttekeningen bij distelbestrijding, inzaai van bloemenmengsels, het maaibeheer en de do's en don'ts voor bijenhotels. Het plan wordt een leidraad bij al de beslissingen voor het (her-) inrichten van het openbaar domein in Zwalm.

Bijenplekjes markeren met plaatje

Iets verderop in de Vlaamse Ardennen, in Maarkedal, zijn vrijwilligers van Milieufront Omer Wattez en Natuurpunt bijenplekjes aan het markeren met een porseleinen plaatje. Het plaatje wordt een echt hebbeding voor elk zoemplekje waar niet alleen (wilde) bijen, maar ook zweefvliegen, hommels, wespen en andere bestuivers nectar, stuifmeel en schuilplaatsen vinden. De plekjes moeten vanaf de openbare weg te zien zijn, zodat er geen privéterrein moet betreden worden.
En zo verspreidt het idee van de bijenplekjes zich langzaam maar zeker in de Vlaamse Ardennen. En als het van ons afhangt, in heel Vlaanderen.

www.tuinrangers.be - www.bijenplekje.be

MIEKE VOGELS

Anders gaan boer(inn)en, het kan!

Foto: Yel Rataczak

Na de Tweede Wereldoorlog zette Vlaanderen in op voedselzekerheid en onder impuls van Europa werd gekozen voor industriële landbouw. Kleinere percelen werden samengevoegd tot grote akkers en boeren specialiseerden zich in één teelt. De jaarlijkse productie kon alleen gerealiseerd worden door massaal gebruik van meststoffen en pesticiden. De gevolgen voor de natuur bleven niet uit. Insectenaantallen namen drastisch af, hoge stikstofuitstoot zorgde voor het verdwijnen van soorten, vervuilde onze beken... de biodiversiteit nam af.

Ook de afstand tussen boer en consument werd steeds groter. Het respect voor voedsel verdween, met als gevolg enorme voedselverspilling: één derde van het voedsel komt niet op ons bord terecht.

Dit kan en moet anders! Agro-ecologische boeren vertrekken van de gezondheid van de bodem en baseren landbouw op levende ecosystemen en kringlopen.

Op ons congres Biodiversiteit keurden we een voorstel goed om de steun van het Vlaams Landbouwinvesteringsfonds om te vormen tot een fonds voor steun aan landbouwers die kiezen voor duurzame voedselproductie. Alleen, dit voorstel is nog niet gerealiseerd en jonge boeren of boerinnen als Lien en Julie, die anders willen boeren, hebben het niet makkelijk.

Dit is hun verhaal:

Samen hebben we een mooi plan klaar voor een regeneratieve boerderij in de rand van Antwerpen. Dat plan zit goed in elkaar: visie, teeltplan, cijfertjes, afzet, ervaring, samenwerking,... We gaan uitgeputte grond terug tot leven brengen, koolstof uit de lucht halen, de biodiversiteit en de watercyclus herstellen, zinvolle en voldoening gevende arbeid creëren en ondertussen ook mensen voeden. We kunnen niet wachten om het uit de grond te stampen. Maar daar is dus grond voor nodig. En dat is een bijna onmogelijke zaak aan het worden in Vlaanderen, waar verpaarding, vertuining en speculatie landbouwgrond stilaan onbetaalbaar maken.

En toch gaan we het doen. We willen een perceel van 3,5 ha aankopen in Boechout. De vraagprijs is € 10/m² (= 350 000 euro + notariskosten). Dat is veel te veel.

En bovendien onmogelijk om ooit in een boerinnencarrière terug te verdienen. Dus zoeken we een andere manier: we maken van dit veel te groot bedrag vele, vele, vele kleintjes. Bijkomend voordeel: zo wordt die grond weer letterlijk van iedereen.

Hoe doen we dit nu in de praktijk? *Want plots moet het snel gaan: binnen 4 à 5 maand moeten we een stapel geld naar de notaris kunnen dragen. Kruiwagens hebben we al. Maar die moeten gevuld raken met (liefst renteloze) leningen en giften. En daarbij kan jij ons helpen: heb je wat geld dat je even kan missen en uitlenen? Of wil je enkele vierkante meters grond vrijkopen? Of ken je mensen die dit kunnen en willen doen? Laat het ons weten.*

Vraag je je af of dit allemaal wel haalbaar is? Dit plan is gek en groot, maar toch best realistisch. Deze mail vertrekt naar 500 mensen. Als ieder van jullie € 150 uit zijn/haar spaarvarken haalt, hebben we in één klap meer dan 1/5 van dit kolossale bedrag verzameld. Als ieder van jullie vervolgens nog eens 4 mensen overtuigt om hetzelfde te doen, dan is het gebeurd. Natuurlijk: als we voldoende leengeld ophalen, is het feest deze zomer! Op dat veld van ons allen. Dan dansen we en maken we plannen over wat voor zots we nog mogelijk kunnen maken in deze wereld.

GroenPlus wil Lien en Julie helpen om deze fantastische droom waar te maken. Wil jij ook je steentje bijdragen door enkele m² te kopen, een renteloze lening te geven, vul dan het formulier in dat je vindt op www.groen-plus.be.

Je kan het ook aanvragen bij Lien Vrijders (*) lien.overvloed@gmail.com. Lien komt ook graag langs bij jouw groep om het plan toe te lichten.
We zorgen er mee voor dat Lien en Julie binnen 4 maanden voldoende geld hebben om de grond te kopen en dansen in de zomer graag mee op de nieuwe bio akkers.

(*) Lien is van opleiding bioloog en werkte tot voor kort op de studiedienst van Groen.

BART STAES

Vera Dua blikt terug

Vera stopt in juni 2022 als voorzitter van de Bond Beter Leefmilieu (BBL). Tijd voor een interview en een terugblik.

Hoe evolueerde de BBL de voorbije 9 jaar?

Erg dynamisch! Er was een sterke verruiming met verfrissende burger-, transitie- en klimaatinitiatieven. En met nieuwe thema's als duurzaam wonen, een circulaire economie en een ander voedselbeleid. BBL wordt steeds meer de koepel van een heel brede transitiebeweging. Daar ben ik echt fier over.

Ook de samenwerking met Brussel, Wallonië en internationaal verloopt steeds beter. Eenheid van aanpak blijft erg belangrijk.

BBL wil ook een betrouwbare en deskundige partner zijn. Dat opent deuren. En het zorgt voor een open en eerlijk debat met de vakbonden, de industrie, de groten van de energiesector, maar ook met de politiek. Druk zetten op de besluitvorming blijft een belangrijk aandachtspunt.

Bij BBL zitten heel wat knappe koppen. Er is wel een groot verloop. Medewerkers schragen BBL een tijdlang en gaan dan elders aan het werk. Zo beschikken we over een groot netwerk van bekwame mensen in allerlei organisaties.

We blijven ook onze koepelfunctie bewaken. Complementariteit en een goede taakverdeling zijn erg belangrijk. Niet altijd gemakkelijk. Als Greenpeace op energievlak een sterke woordvoerder is, moeten zij dat doen. Als het over natuur gaat, kan men bij Natuurpunt terecht. Als het over bos gaat, bij Bos+. Tenslotte zetten we ook in op bewegingswerk en een goede ondersteuning van lokale organisaties.

Foto: Bond Beter Leefmilieu

Waar kijk je met plezier op terug?

Tijdens de verkiezingen van 2019 lanceerden we een petitie rond de afschaffing van de salariswagen. Dat leverde in de kortste tijd 25.000 handtekeningen op. Zo'n acties stemmen hoopvol, ze zorgen voor een breder draagvlak.

En waren er ook ontgoochelingen?

Het PFOS-dossier was een eye-opener met een bittere nasmaak. We focusten jarenlang op de transitiethema's mobiliteit, energie, duurzaam wonen, ruimte en voeding. En we dachten (ten onrechte!) dat het vergunningsbeleid op illegale lozingen op punt stond. PFOS toont ons de lakse lozingsnormen, de afbouw van milieueffectenrapportage, een verkeerd vergunningsbeleid en de inspectiediensten. Economie belangrijker dan gezondheid. Wrang!

Dus startten we met de Gezinsbond, de ziekenfondsen, Kom op tegen Kanker, Natuurpunt, Climaxi, Greenpeace, WWF e.a. de petitieactie Gezondheid en Milieu voorop. (https://sites.google.com/bblv.be/gezondheidenmilieuvoorop/)
We detecteerden 28 speerpunten die we overhandigen aan de PFOS-commissie in het Vlaams Parlement.

Wat zijn de belangrijkste ecologische uitdagingen voor de komende jaren?

Klimaat, biodiversiteit en de voedingsstoffencyclus met de eraan gelieerde problemen van fosfor, stikstof en nitraat. Tegen die achtergrond is ook het bouwstopdossier cruciale materie. Bovenop komt het sociaal aspect van de (energie)transitie.

We blijven de Vlaamse regering onder druk zetten richting een ambitieuzer klimaatbeleid. Daar mag het echt wel fors gaan. Als milieubeweging zijn we wel blij met Tinne Van der Straeten als energieminister. Eindelijk iemand die er iets van kent, een lange termijnvisie heeft en vooruit wil kijken. Tinne heeft onze volle steun voor de kernuitstap.

Binnen de klimaatbeweging ontstaat een radicalisering. Ik steun dat. Maar we moeten ook inzetten op de maatschappelijke steun van Youth for Climate en Grootouders voor het Klimaat. Die moeten een tweede adem krijgen en het defaitisme definitief doorbreken.

Heb je nog een boodschap voor Groen?

Ik verwacht van Groen dat ze er inzake klimaat en biodiversiteit volop voor gaan. Het gaat over onze toekomst. Een groene partij mag die boodschap niet laten verwateren.

Werf mensen voor GroenPlus!

Gebruik het Zilverblad om mensen bij Groen(Plus) te betrekken. Je kan het blad achterlaten in de bib, bij de dokter of op een plaats waar mensen samenkomen. Als je een artikel tegenkomt dat een vriend of een kennis kan interesseren, bezorg het hem/haar, of vraag een extra nummer aan.

Extra nummers kan je opvragen via zilverblad@groen.be, of geef een telefoontje aan Walter Decoene, 0487/68.29.45.

Verantwoording

Tenzij uitdrukkelijk vermeld, berust de verantwoordelijkheid voor artikels en standpunten die in het Zilverblad verschijnen bij de steller ervan.

Colofon

Zilverblad is een uitgave van GroenPlus voor 55+ leden van Groen. Het blad verschijnt in maart, juni, september en december en wordt bij drukkerscollectief De Wrikker cvba gedrukt op cyclusPrint papier van 100% gerecycleerde vezels.

Verantw. uitgever: *Mieke Vogels, Van Orleystraat 5-11, 1000 Brussel.*

Eindredactie: *Walter Decoene.*

Werkten mee aan dit nummer: *Joris Willaert – Etienne Hoeckx – Mieke Vogels – Ingrid Pira – An Moerenhout – Peter Timmerman – Catherine Stepman – Walter Decoene – Rita Van de Voorde – Lien Vrijders – Bart Staes – Frans Roggen.*

Redactieraad: *Bart Staes – Catherine Stepman – Etiënne Hoeckx – Frans Roggen – Ingrid Pira – Mieke Vogels – Rita Van de Voorde – Walter Decoene.*

Foto's: *Paul Demalsche – Walter Decoene – Jesse Demeulenaere – Teun Toebes – Rita Van de Voorde – Yel Ratatczak – Bond Beter Leefmilieu.*

Op het internet?

Natuurlijk. Elk nummer verschijnt op de www.groen-plus.be, de website van GroenPlus. En je vindt er ook nog heel wat andere interessante informatie.
Uitschrijven voor de papieren versie kan, met een brief(kaart) aan: Redactie Zilverblad, p/a Henri De Braekeleerlaan 47a, 2630 Aartselaar, of een e-mail aan walter.decoene@gmail.com

FRANS ROGGEN

Het gesproken dagblad

Wanneer mijn vader streng de woorden sprak: "Het gesproken dagblad!", wist ik dat ik moest zwijgen. Die woorden werden niet in vraag gesteld. Zelfs niet door ons moeder. Pa had gezag, hij droeg een plastron aan tafel. Dat deed hij tot in de jaren zeventig. Wanneer hij naar zijn duivenkot ging, trok hij een stofjas aan. Zo ging dat. In die tijd droegen de mannen een wit hemd en een cache-poussière.

Bij óns aan tafel betekende 'Het Nieuws' hetzelfde als: "Mannekes, snaveltjes toe, hier komt de Fabeltjeskrant en nu zwijgen alle kinderen in heel het land."

Tegenwoordig, met de kleinkinderen mee aan tafel, mag opa zeggen wat hij wil. 't Is toch geen avance. Kinderen zwijgen niet meer aan tafel en zeker niet voor het nieuws. Ze begrijpen niet eens wat er gezegd wordt. Zoals ik vroeger. Maar ik pikte wel een Eisenhower en een Adenauer mee, of de bom van tachtig megaton.

Na het gesproken dagblad moesten we nog altijd zwijgen, dan kwam 's zaterdags De Stem uit Amerika. Daarin wist ene doctor Jan Albert Goris een hoop dingen te vertellen waarvan ik de ballen begreep. Maar daarna mocht ik wel van tafel. In het vijfde middelbaar ontdekte ik dat Marnix Gijsen die Stem uit Amerika was.

Nieuws, vroeger en nu.

Wat zijn de truckers van plan? Wat is dat daar allemaal met die eenheidswet en waarom moet Eyskens buiten? Gaan de stakers onze vitrine ingooien? Hoe ver willen de Russen het drijven? Wat zullen we straks moeten betalen voor het gas? Hoe zit het met corona en de Hongkonggriep? Of met de PFOS in het Kattendijkdok?

Het maakt me zenuwachtig. Zet de televisie in lock-down. Is dit nu een depressie?

Ik moet er ook mee ophouden mijn drie gazetten door te nemen.

Eerst en vooral maakt het mij zenuwachtig dat de krantenjongen zo dikwijls en retard is, maar dat nieuws en die opiniestukken… Ik hou het niet meer! Goddank voor dat flauwe Suske en Wiske en het geruzie van Bart De Wever!

Er kan ook gelachen worden, zoals met die madam die Gazpachopolitie zei, maar Gestapo bedoelde. Geef mij maar gazpacho, heerlijk verfrissend in de zomer. Nog geen column over gelezen... Mocht ik daarmee wel lachen? Was dat geen gender-crime? Of was het net wel zeer woke? Trump nietwaar.

"Lager opgeleiden mag je bij ons gewoon uitlachen", zei Luyendijk in De Standaard. Hij meende dat natuurlijk niet, echt niet. Dat was sarcasme. Bij het ter perse gaan van Zilverblad zat ik weer even in een oorlogssfeer. Ik word het niet gewoon. Geen heimwee naar Chroesjtsjov of Kennedy. Dat zou teveel Gesproken Dagblad zijn. Zet dat nu maar af en laat de meisjes maar kwebbelen. Opa geniet ervan.